

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

Aktuální vývoj v eurozóně v období od 16. 11. do 30. 11. 2014

Ing. Daša Smetanková, Ph.D.
listopad 2014

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Podle nejnovějšího odhadu Eurostatu míra inflace v eurozóně v listopadu klesla oproti říjnu (0,4 %) na hodnotu 0,3 %. Nejvyšší míru inflace zaznamenaly ceny služeb (1,1 %) a alkoholu a tabáku (0,5 %). Naopak nadále klesají ceny energií (-2,5 %).¹

Eurostat zveřejnil nejnovější údaje o vývoji nezaměstnanosti v eurozóně. Sezónně očištěná míra nezaměstnanosti dosahovala v říjnu 11,5 % (v EU28 10,0 %), tj. stejných hodnot jako v září 2014. Meziročně (v porovnání s říjnem 2013) poklesla míra nezaměstnanosti o 0,4 p.b. (v říjnu 2013 byla 11,9 %). V absolutní hodnotě to představuje téměř 18,5 milionů obyvatel zemí eurozóny. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenalo opět Německo (4,9 %, pokles oproti září 2014) a Rakousko (5,1 %, meziměsíčně stabilní). Naopak nejvyšší vykazovalo i nadále Řecko (25,9 % v srpnu 2014, pokles 0,5 p.b. v porovnání s červencem 2014) a Španělsko (24,0 %, stabilní). Meziročně mírně klesla míra nezaměstnanosti mladých pod 25 let, a to v eurozóně z 24,0 % v říjnu 2013 na 23,5 % v říjnu 2014 a v EU28 z 23,3 % v říjnu 2013 na 21,6 % v říjnu 2014.²

ECB zveřejnila nejnovější zprávu o měnovém vývoji v eurozóně. Podle ní rostla peněžní zásoba v říjnu 2,5% mírou (v září také 2,5%). Objem úvěrů soukromému sektoru nadále klesal (-1,1 % v říjnu 2014), i když mírnějším tempem (-1,2 % v září 2014).³

17. až 21. listopadu podnikla Evropská komise společně se zástupci ECB druhou kontrolní návštěvu Irska (*Post-Programme Surveillance, PPS*) po opuštění záchranného programu ESM (*European Stability Mechanism, ESM*). PPS se uskutečnila v koordinaci s druhou kontrolní misí MMF (*Post-Programme Monitoring Mission, PPM*). Od ukončení záchranného programu se ekonomická situace v Irsku zlepšuje. V první polovině roku 2014 zaznamenalo Irsko silný hospodářský růst, tažen především exportem. Ekonomické ožívování se promítá do posilování soukromé spotřeby a rozšiřování investic. Růst HDP Irska v roce 2014 se odhaduje na 4,6 %, pro rok 2015 jsou odhady o něco nižší ve výši 3,6 %, stále však výrazně nad průměrem EU. Jako hlavní hrozby tohoto pozitivního vývoje byly označeny oslabení ekonomické dynamiky v eurozóně a udržitelnost vysoké míry růst exportu. Naopak se snižuje zadluženost země. Podle posledních odhadů bude deficit v roce 2014 ve výši 3,7 %, což je výrazně méně než byl původní strop 5,1 % a také méně v porovnání s rokem 2013, kdy deficit dosahoval 5,7 %. V roce 2015 se očekává snížení deficitu pod 3 % HDP. Výrazně se zlepšily podmínky financování irského dluhu. Nedávno se Irsku podařilo vydat 15leté dluhopisy, prvně od roku 2009. Díky dohodě s věřiteli o předčasném splacení části dluhu MMF ušetří Irsko další zdroje na úrocích. Podle výsledků PPS a nedávného komplexního hodnocení evropských bank, se také zlepšuje výkon irských bank. Klesá objem nesplácených úvěrů, je však pořád značně velký. Problémem je zadlužení soukromého i veřejného sektoru. Nadále ekonomiku trápí vysoká dlouhodobá nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých.⁴

Koncem listopadu se očekávalo zveřejnění podrobného hodnocení rozpočtů zemí eurozóny Evropskou komisí. Místo toho poskytla Komise Francii, Itálii a Belgii (tedy zemím, které mají největší problémy s dodržováním fiskálních pravidel) čas na implementaci nutných reforem do března budoucího roku.⁵ Komise tak poskytne pouze prvotní stanovisko k rozpočtům v snaze zahájit diskusi. Tento krok oddálil případné uvalení sankcí a Komise tím vyšla vstříc kritikům a uvolnila svou politiku úsporných opatření. K tomu Brusel vyzvala také

¹ Eurostat, Flash estimate – November 2014, Euro area annual inflation down to 0,3 %, 28. 11. 2014. [ZDE](#)

² Eurostat, Euro area unemployment rate at 11.5 %, 28. 11. 2014. [ZDE](#)

³ ECB, Monetary developments in the euro area: October 2014, 27. 11. 2014. [ZDE](#)

⁴ ECB, Statement by the European Commission and the European Central Bank following the conclusion of the second post-programme surveillance mission to Ireland, 21. 11. 2014. [ZDE](#)

⁵ EUBusiness, EU gives France, Italy last chance to fix budgets, 28. 11. 2014. [ZDE](#)

OECD, které vidí v ekonomických problémech těchto zemí možnou další globální hrozbu. Země jako Francie a Itálie se potýkají s velmi nízkým růstem, nízkou inflací nebo deflací a vysokou nezaměstnaností. Další úsporná opatření tak mohou tyto problémy ještě prohloubit.⁶

Koncem listopadu zveřejnila Evropská komise *Roční analýzu růstu EU pro rok 2015 (EU Annual Growth Survey 2015)*⁷. Dokument představuje cíle v oblasti hospodářské a sociální politiky EU. Nová Komise bude podle něj stavět svou politiku na třech pilířích: investice, strukturální reformy a fiskální odpovědnost. Investiční plán⁸ Komise je sestaven z veřejných i soukromých zdrojů, které by měly být zajištěny bez dalšího zadlužování, ve výši 315 mld. eur. Investice mají směřovat především do infrastruktury, vzdělání, výzkumu a inovací. Strukturální reformy nečeká EK jenom od samotných členských zemí (např. reforma pracovního trhu), k reformám by mělo dojít také na evropské úrovni (např. prohloubení jednotného trhu). Komise rovněž navrhuje zefektivnit a posílit *evropský semestr* jeho zviditelňováním, čímž by měl začít hrát větší politickou úlohu. Součástí analýzy bylo také zveřejnění zprávy mechanismu varování (*Alert Mechanism Report*)⁹. Podle něj některé evropské ekonomiky dosáhly pokrok při nápravě nerovnováh a zvyšování konkurenceschopnosti. Stále však přetrvávají obavy především z důvodu pomalé obnovy a velmi nízké inflace.¹⁰

Transatlantické obchodní a investiční partnerství (Transatlantic Trade and Investment Partnership, TTIP)

Další (osmé) kolo jednání se uskuteční koncem ledna nebo až začátkem února 2015 v Bruselu, čímž obě strany získají více času, který mohou využít k přípravám. Pauzy mezi jednáními byly obvykle dvouměsíční, poslední sedmé kolo však proběhlo již koncem října. V mezidobí je naplánováno několik bilaterálních schůzek.¹¹

Evropská komise schválila nová pravidla komunikace při vyjednávání TTIP, kterými chce dosáhnout větší transparentnosti. Pravidla se týkají čtyř oblastí. Komise chce zveřejňovat více textů EU k jednání, a to ty, které již sdílí s členskými státy a Evropským parlamentem. Texty týkající se TTIP by měly být dostupné všem poslancům EP, nejen několika vybraným, a to tak, že dojde k rozšíření možnosti využívání tzv. „čítárny“, která obsahuje také dokumenty k jednání označené jako „EU tajné“ (*EU restricted*), a to pro všechny členy EP. Podle plánu Komise by se mělo jako „tajné“ označovat méně dokumentů, což by následně umožnilo jejich zveřejňování. Posledním krokem k posílení transparentnosti má být pravidelné publikování a aktualizace dokumentů sdílených EP a Radou.¹² Zveřejnění amerických dokumentů, nebo společných dokumentů k jednání však nadále nebude možné, jelikož by s tímto krokem musely souhlasit také Spojené státy.¹³

⁶ EUBusiness, EU gives time to rule-breaking France, Italy on budget, 28. 11. 2014. [ZDE](#)

⁷ Dokument dostupný [ZDE](#)

⁸ Více informací [ZDE](#)

⁹ Dokument dostupný [ZDE](#)

¹⁰ European Commission, EU Annual Growth Survey 2015: A new Momentum for Jobs, Growth and Investment, 28. 11. 2014. [ZDE](#)

¹¹ Eurpolitics 4974, Next TTIP negotiating round in late January or early February, 18. 10. 2014.

¹² European Commission, Opening the windows: Commission commits to enhanced transparency in TTIP, 25. 11. 2014. [ZDE](#)

¹³ Eurpolitics 4980, TTIP: Commission approves new transparency rules, 26. 11. 2014.

Komise zveřejnila další dva dokumenty k jednání o TTIP. První se týká oblasti chemikálií.¹⁴ Jedná se o prvotní návrh (obrysy) předpisů. Dokument navazuje na prvotní stanovisko (*Initial Position Paper on TTIP in Chemicals*)¹⁵, které bylo zveřejněno již v květnu 2015 a uvádí možné základní obrysy ustanovení, které by se mohly vztahovat na oblast chemikálií. Nejedná se o právní text. Dokument definuje cíle jako např. podporu spolupráce a usnadnění koordinace regulačních předpisů v snaze např. omezit možné duplicity. Navrhuje možné oblasti spolupráce a zároveň také uvádí, že ani jedna strana dohody není povinna deregulovat nebo se účastnit procesu společné regulace, pokud se rozhodne, že tak neučiní. Dokument také navrhuje možné základní prvky budoucí pracovní skupiny pro chemikálie. Druhý zveřejněný dokument s názvem „Jak uvést návrhy na spolupráci v rámci TTIP do praxe“ (*How to put ideas for cooperation under TTIP into practice – a few examples*)¹⁶ obsahuje podrobnější popis různých regulačních procesů EU a cílů na posouzení možností interakce s předpisy USA.¹⁷

¹⁴ Dokument dostupný [ZDE](#)

¹⁵ Dostupné [ZDE](#)

¹⁶ Dostupné [ZDE](#)

¹⁷ European Commission, Chemicals in TTIP – Publication of EU non-papers "Draft outline for provisions on chemicals" and "How to put ideas for cooperation under TTIP into practice – a few examples", 21. 11. 2014. [ZDE](#)